

LECTIO XLVIII - ΤΟ ΕΛΑΦΙ ΤΟΥ ΣΕΡΤΩΡΙΟΥ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Άσκηση Ι.

Να αναγνωριστεί ο πλάγιος λόγος στις παρακάτω προτάσεις του κειμένου (εξάρτηση, εισαγωγή, έγκλιση, ακολουθία)

α) ...cervam, instinctam numine Dianae, conloqui secum et docere, quae utilia factu essent.

β) ...a cerva sese monitum esse.

γ) ... cervam inventam esse.

δ) ... tacere.

ε) [...] ut eam postero die repente in eum locum emitteret, in quo ipse cum amicis futurus esset.

ζ) ...visum esse sibi in somno cervam, quae perisset, ad se reverti.

Λύση

α) **conloqui et docere**: ειδικά απαρέμφατα, αντικείμενα του λεκτικού ρήματος *persuasit*. Ως απαρέμφατα ενεστώτα δηλώνουν το σύγχρονο σε σχέση με το ρήμα εξάρτησης (*persuasit*.)

quae utilia factu essent: πλάγια ερωτηματική πρόταση μερικής αγνοίας. Εισάγεται με την αντωνυμία *quae* και εκφέρεται με υποτακτική όπως όλες οι πλάγιες ερωτήσεις. Η υποτακτική του παρατατικού (*essent*) μετά από ιστορικό χρόνο (*docere*) δείχνει κάτι το σύγχρονο σε σχέση με το ρήμα της εξάρτησης. Το *docere* λογίζεται ως ιστορικός χρόνος επειδή είναι αντικείμενο του παρακειμένου *persuasit*.

β) **monitum esse**: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο του λεκτικού ρήματος *praedicabat*. Ως απαρέμφατο παρακειμένου δηλώνει το προτερόχρονο σε σχέση με το ρήμα εξάρτησης (*praedicabat*).

γ) **inventam esse**: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο του λεκτικού ρήματος *nuntiavisset*. Ως απαρέμφατο παρακειμένου δηλώνει το προτερόχρονο σε σχέση με το ρήμα εξάρτησης (*nuntiavisset*).

δ) **tacere**: τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο του ρήματος *iussit*.

ε) **ut ... emitteret**: δευτερεύουσα βουλητική πρόταση, αντικείμενο του ρήματος *praecipit*. Εκφέρεται με την υποτακτική του παρατατικού (*emitteret*), επειδή προηγείται ιστορικός χρόνος (*praecipit*)

in quo ... futurus esset: δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική πρόταση στο *locum*, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *quo*, εκφέρεται με υποτακτική λόγω πλαγίου λόγου και συγκεκριμένα με υποτακτική παρατατικού ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας (*futurus esset*), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (το *emitteret* που εξαρτάται από το *praecipit*) και δηλώνει το υστερόχρονο στο παρελθόν.

ζ) **visum esse**: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο του λεκτικού ρήματος *dixit*. Ως απαρέμφατο παρακειμένου δηλώνει το προτερόχρονο σε σχέση με το ρήμα εξάρτησης (*dixit*).

ad se reverti: ειδικό απαρέμφατο, υποκείμενο του *visum esse* και στον ευθύ λόγο ήταν απαρέμφατο.

quae perisset: δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική πρόταση στο *cervam*· εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *quae*, εκφέρεται με υποτακτική λόγω πλαγίου λόγου και συγκεκριμένα με υποτακτική υπερσυντέλικου (*perisset*), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (*dixit*) και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

Άσκηση II.

Ο πλάγιος λόγος στις παραπάνω προτάσεις να μετατραπεί σε ευθύ, όπως στην περίπτωση (α): Cerva, instincta numine Dianae, conloquitur mecum et docet, quae utilia factu sunt.

Λύση

β) Ego a cerva monitus sum.

γ) Cerva inventa est.

δ) Tace!

ε) Eam cras repente in eum locum emitte, in quo ego cum amicis ero.

ζ) Visum est mihi in somno cervam, quae periit/perierat , ad me reverti.

Άσκηση III.

Να αναγνωριστούν συντακτικά οι παρακάτω λέξεις και φράσεις: *eximiae pulchritudinis, omnibus, numine, factu, imperandum esset, admissis amicis.*

Λύση

eximiae pulchritudinis:

pulchritudinis: γενική της ιδιότητας στο *cerva*

eximiae: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο *pulchritudinis*

omnibus: έμμεσο αντικείμενο του ρήματος *persuasit*

numine: αφαιρετική του ποιητικού αιτίου στο *instinctam* (απρόθετο, γιατί είναι άψυχο)

factu: αφαιρετική σουπίνου που δηλώνει την αναφορά στο *utilia*

imperandum esset: γ'ενικό υποτακτικής παρατατικού παθητικής περιφραστικής συζυγίας

admissis amicis:

admissis: επιρρηματική χρονική μετοχή, νόθη αφαιρετική απόλυτη, δηλώνει το προτερόχρονο.

amicis: υποκείμενο μετοχής

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Άσκηση Ι.

Να μεταφερθούν οι παρακάτω ρηματικοί τύποι στον τύπο που σας ζητείται για τον καθένα, στη φωνή που βρίσκονται (Να ληφθεί υπ' όψιν το υποκείμενο όπου χρειάζεται):

data erat: Β' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα.

conloqui: απαρέμφατο μέλλοντα.

factu: ο ίδιος τύπος στην αιτιατική.

credita est: γ' ενικό οριστικής ενεστώτα.

nuntiavisset: Β' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα.

dixit: Β' ενικό προστακτικής ενεστώτα.

reverti: α' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα.

γ' πληθυντικό οριστικής παρακειμένου.

missa: γενική ενικού θηλυκού γένους μετοχής ενεστώτα.

orta est: γ' ενικό υποτακτικής μέλλοντα.

Λύση

data erat: **damini**

conloqui: **conlocuturam esse**

factu: **factum**

credita est: **creditor**

nuntiavisset: **nuntiabit**

dixit: **dic**

reverti: **revertimur**

reverterunt / revertere ή reversi sunt

emissa: **emittentis**

orta est: **oritura sit**

Άσκηση II.

Να μεταφερθούν οι παρακάτω τύποι στις πτώσεις που ζητούνται για το καθένα:

quodam: γενική πληθυντικού στο ίδιο γένος.

numine: αιτιατική ενικού.

quid: ονομαστική ενικού αρσενικού γένους.

durius: τον ίδιο τύπο στο αρσενικό γένος.

eius: αιτιατική πληθυντικού στο ίδιο γένος.

diei: την ίδια πτώση του άλλου αριθμού.

somno: κλητική ενικού.

admiratio: δοτική ενικού.

magna: γενική ενικού ουδετέρου γένους συγκριτικού βαθμού.

Λύση

quodam: **quorundam**

numine: **numen**

quid: **quis**

durius: **duriorem**

eius: **eos**

diei: **dierum**

somno: **somne**

admiratio: **admiration**

magna: **maioris**

Άσκηση III.

Να γραφούν τα παραθετικά των επιθέτων και να σχηματιστούν τα επιρρήματά τους: durus, magnus, posterus, utilis.

Λύση

Επίθετα:

durus, -a, -um: Συγκριτικός: durior, durior, durius. Υπερθετικός: durissimus, -a -um

posterus, -a, -um: Συγκριτικός: posterior, posterior, posterius. Υπερθετικός: postremus, -a, -um & postumus, -a, -um

magnus, -a, -um: Συγκριτικός: maior, maior, maius. Υπερθετικός: maximus, -a, -um

utilis, -is, -e: Συγκριτικός: utilior, utilior, utilius, Υπερθετικός: utilissimus, -a, -um

Επιρρήματα:

dure / duriter – durius – durissime

post - posterius- postremo / postremum

magnopere / mango opere – magis – maxime

utiliter – utilius - utilissime

Άσκηση IV.

Cerva alba...data erat: να μετατραπεί στην ενεργητική σύνταξη.

Λύση

Lusitanus quidam cervam albam eximiae pulchritudinis Sertorio dono dederat.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟΥΣ

Άσκηση Ι.

quod imperandum militibus esset: να αναλυθεί σε debet + απαρέμφατο.

Λύση

quod is deberet militibus imperare

Άσκηση II.

admissis amicis: να γίνει δευτερεύουσα χρονική πρόταση.

Λύση

Cum Sertorius amicos admississet.

Postquam Sertorius amicos admisit.

Άσκηση III.

emissa a servo: να γίνει δευτερεύουσα χρονική πρόταση.

Λύση

Cum cerva emissa esset a servo.

Postquam cerva emissa est a servo.

Ημερομηνία τροποποίησης: 15/03/2012